

Abstrakt

Využití fytoterapie v samoléčbě dospělé populace v České republice

Univerzita Karlova Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Katedra farmakognozie a farmaceutické botaniky

Ústav: Katedra farmakognozie a farmaceutické botaniky

Student: Jindřich Čech

Vedoucí diplomové práce: PharmDr. Marcela Šafratová, Ph.D.

Konzultant: doc. PharmDr. Josef Malý, Ph.D.

Název diplomové práce: Využití fytoterapie v samoléčbě dospělé populace v České republice

Úvod: Teoretická část diplomové práce je zaměřena na problematiku podpory imunity a respirační infekcí a jejich symptomů spolu s možným řešením prostřednictvím léčivých rostlin a přípravků z nich. Praktická část práce pak zahrnuje výsledky dotazníkového šetření, které sledují zkušenosti, názory a pohledy na fytoterapii laické i odborné části veřejnosti. V rámci práce jsou nejprve uvedeny jednotlivé respirační infekce spolu s jejich symptomy a původci, a následně jsou rozebrány léčivé rostliny a důkazy, které podporují jejich využívání. Práce zahrnuje rostliny, které mají imunostimulační účinky, následují rostliny s antivirotickými účinky a dále pak rostliny, které pomáhají v léčbě symptomů respiračních infekcí. Jako další část je uvedena problematika definice a řazení léčivých rostlin a přípravků z nich včetně právních aspektů. V rámci první části praktické práce jsou uvedeny výsledky dotazníkového šetření zaměřeného na laickou a odbornou veřejnost a jejich vztahu k fytoterapii. V rámci druhé části jsou rozebrány konkrétní zkušenosti uživatelů léčivých rostlin.

Cíl práce: první cíl práce je zpracovat podklady pro edukaci odborné části veřejnosti v oblasti fytoterapie podpory imunity a respiračních infekcí a jejich symptomů. Druhý cíl práce je získání informací v rámci dotazníkového šetření o povědomí populace o léčivých rostlinách, jejich možnostech využití, benefitech a možných rizicích. Třetím cílem je získání informací o tom, jaké znalosti o fytoterapii mají zdravotníci a získání dat pro přípravu případného dalšího navazujícího výzkumu.

Metodika: Sběr dat zajišťovala Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy, Katedra farmakognozie a farmaceutické botaniky. Data byla sbírána v dubnu 2024 prostřednictvím služby Google Forms. Data byla zpracována prostřednictvím služby Google sheet. Dotazník byl distribuován prostřednictvím sociálních sítí, a to konkrétně Facebooku a Instagramu. Sdílení bylo prostřednictvím osobního účtu autora a dále profilů, stránek a skupin zaměřených na léčivé rostliny. Zapojení účastníků do projektu bylo dobrovolné a bezplatné. Získaná data byla zpracována v anonymní a agregované formě. K jejich zpracování udělili souhlas respondenti odesláním dotazníku. Selekční kritéria byla stanovena jako plnoletost, pobyt na území České republiky, gramotnost a využívání sociální sítě Instagram anebo Facebook. Cílový počet respondentů nebyl stanoven. Souhlas se sběrem dotazníku udělila Komise pro etiku ve výzkumu Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové.

Závěr: Teoretická část práce přinesla podrobný souhrn léčivých rostlin uplatnitelných v terapii podpory imunity a respiračních infekcí. Praktická část práce přináší zkušenosti, názory a pohledy na fytoterapii laické i odborné části veřejnosti.

Klíčová slova: fytoterapie, samoléčba, čajové směsi, fytofarmaka, nutraceutika